

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA SITA

KIKAO CHA KWANZA

3 SEPTEMBER, 2019

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA SITA

KIKAO CHA KWANZA – TAREHE 3 SEPTEMBER, 2019

- I. WIMBO WA TAIFA:
- II. DUA KUSOMWA NA KIKAO KUWANZA SAA TATU ASUBUHI:

III. KIAPO CHA UAMINIFU:

Mhe. Miraji Jumanne Mtaturu

IV. TAARIFA YA SPIKA:

V. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

1. MHESHIMIWA JAMAL KASSIM ALI (MAGOMENI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Mwaka 2017, Umoja wa Afrika (AU) ulipitisha Azimio kwa nchi za Afrika la kuhakikisha kuwa nchi hizo zinavuna faida itokanayo na Demografia iliyopo kwa kuwekeza kwa Vijana:-

- (a) Je, Serikali ya Tanzania imechukua hatua gani katika utekelezaji wa Azimio hilo;

(b) Je, ni mafanikio gani yamepatikana kama nchi baada ya utekelezaji huo.

**WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII,
JINSIA, WAZEE NA WATOTO:**

**2. MHESHIMIWA JOSEPHINE TABITHA
CHAGULA (VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Hospitali ya Mkoa wa Geita haina jenereta la dharura pindi umeme unapokatika na hivyo kusababisha vifo vingi kutokea:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kupeleka Jenereta la dharura katika Hospitali hiyo.

**3. MHESHIMIWA SONIA JUMAA MAGOGO
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:-

Je, Serikali ina mkakati gani wa kuongeza Madaktari Bingwa nchini.

WIZARA YA MAJI:

4. MHESHIMIWA JOSEPH LEONARD HAULE (MIKUMI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji:- Aliyekuwa Waziri wa Maji, Mhe. Eng. Isack Kamwele alitembelea chanzo cha maji cha Sigaleti kilichopo Kata ya Ruaha ambacho kimepimwa na kuthibitishwa na Wataalam wa Idara ya maji kwamba kina maji mengi na salama na kinaweza kuhudumia ipasavyo Kata za Ruaha, Kidodi na Ruhembe; na kwamba zinatakiwa shilingi bilioni 2 ili maji hayo yaweze kupatikana kwenye Kata hizo:-

Je, Serikali ipo tayari kutenga kiasi cha fedha

- kwenye bajeti ili kuokoa maisha ya wananchi zaidi ya 35,000.

5. MHESHIMIWA ESTER AMOS BULAYA (BUNDA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji:- Jimbo la Bunda Mjini limekuwa likikumbwa na adha ya ukosefu wa maji safi na salama na Serikali imekuwa ikikwamisha mradi wa maji safi na salama Bunda kwa muda sasa kwa kushindwa kutoa fedha za utekelezaji:-

Je, ni lini Serikali itatoa fedha ili Mkandarasi aweze kukamilisha mradi huo.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

6. MHESHIMIWA HUSSEIN NASSOR AMAR (NYANG'HWALE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Rais wa Awamu ya Nne, Mhe. Dkt. Jakaya Mrisho Kikwete katika ziara yake Wilayani Nyang'hwale tarehe 11/11/2013 akiongozana na aliyekuwa Waziri wa Ujenzi, Mhe. Dkt. John Pombe Joseph Magufuli na Mhe. Kassim Majaliwa Majaliwa alitoa ahadi kwa wananchi ya kujenga barabara ya kutoka Busisi – Busolwa – Nyijundu - Kharumwa, Bukwimba hadi Nyang'holongo kuelekea Kahama Mjini kwa kiwango cha lami pamoja na kuondoa tatizo la mawasiliano ya simu:-

- (a) Je, ni lini ahadi hiyo ya Viongozi Wakuu wa Nchi itatekelezwa;
- (b) Je, ni lini Serikali itatimiza ahadi hizo kwa kujenga minara ya mawasiliano ya simu ili maeneo ya Nyamtukuza, Kanegere, Nyugwa na maeneo mengine yaweze kusikika na kuchochea maendeleo ya nchi.

7. MHESHIMIWA AHMED ALLY SALUM (SOLWA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Usanifu na upembuzi yakinifu wa barabara ya kutoka Mwanza – Solwa – Bulige kwa kiwango cha lami umekamilika:-

Je, ni lini mradi huo utanza.

WIZARA YA KILIMO:

8. MHESHIMIWA OMARY AHMAD BADWEL (BAHI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo:- Kwa sasa Dodoma ni Makao Makuu ya nchi yetu, na kwa sababu hiyo idadi ya Watu pamoja na mahitaji ya huduma mbalimbali ikiwemo chakula vitaongezeka; Wilaya ya Bahi ambayo ni miongoni mwa Wilaya za Dodoma ina fursa muhimu za uzalishaji Mchele kutokana na jiografia yake, lakini inakwamishwa na miundombinu chakavu na isiyokamilika katika skimu zake za umwagiliaji wa zao la Mpunga:-

Je, Serikali imejiandaa kuchukua hatua gani kutoa fedha za ukarabati na umaliziaji wa miradi hiyo ya umwagiliaji ili Wilaya ya Bahi ipate fursa ya uzalishaji Mchele kwa wingi na kukidhi mahitaji ya chakula katika Mji wa Dodoma.

9. MHESHIMIWA WILLY QAMBALO QULWI (KARATU):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo:-
Wakulima wa Bonde la Eyasi wanategemea kilimo cha umwagiliaji kwa kutumia chemchem za Qangeded; na kutokana na kupungua kwa kiasi cha maji katika vyanzo hivyo wakulima wengi wanashindwa kuzalisha:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kuongeza vyanzo mbadala kama mabwawa na visima virefu ili kilimo katika bonde hilo kiwe endelevu.

WIZARA YA NISHATI:

10. MHESHIMIWA SHALLY JOSEPHA RAYMOND (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati:-
Afya za Wanawake wengi Vijijini zinaathiriwa na moshi wa kuni wanazopikia kwenye majiko ya mafiga matatu ambayo yanatumia kuni nyingi na hivyo kuchochea kasi ya ukataji miti:-

(a) Je, Serikali ina mpango gani wa kuondoa matumizi ya majiko ya mafiga matatu kote nchini;

(b) Je, Serikali ina mkakati gani wa haraka wa kuondoa majiko hayo kwenye Shule zote za Msingi na Sekondari.

WIZARA YA MADINI:

11. MHESHIMIWA ALEX RAPHAEL GASHAZA (NGARA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Madini:- Katika Jimbo la Ngara wapo wachimbaji wadogo wa madini ya Manganese katika Kata ya Murusagamba, Kijiji cha Magamba na tayari wamepata soko la madini hayo nje ya nchi ikiwemo India, Afrika Kusini na Uturuki:-

Je, Serikali iko tayari kutoa kibali kwa wachimbaji hao kuuza madini hayo yakiwa ghafi kutokana na kwamba hakuna mitambo ya uchenguaji hapa nchini.

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

12. MHESHIMIWA JACQUELINE NGONYANI MSONGOZI (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango:- TPB ni Benki ya Serikali na inamilikiwa na Serikali kwa zaidi ya asilimia 90 lakini Taasisi za Serikali na Mashirika ya Umma yanatumia Benki nyingine katika huduma za kibenki:-

(a) Je, ni nini msimamo wa Serikali katika kutumia huduma za kibenki;

(b) Watumishi wa Serikali na Viongozi wote wa Serikali wanatakiwa kutumia TTCL katika huduma za mawasiliano ya simu. Je, kwa nini Watumishi na shughuli zote za Serikali zisianze kutumia huduma za Kibenki kupitia Benki hiyo.

WIZARA YA VIWANDA NA BIASHARA:

13. MHESHIMIWA FREDY ATUPELE MWAKIBETE (BUSEKELO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda na Biashara:- Wananchi wa Kata za Mpombo, Kandete, Isange na Luteba pamoja na Kata za Kabula, Lwanga na Lupata wanalima zao la Chai kwa wingi lakini bei ya zao hilo ipo chini:-

Je, ni lini Serikali itatafuta soko la uhakika la zao la Chai ambalo litasababisha kupanda kwa bei kuliko bei ya sasa ya Tsh. 315/= kwa kilo.

14. MHESHIMIWA NEEMA WILLIAM MGAYA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda na Biashara:-

Je, ni lini Serikali itawalipa fidia Wananchi wa Makambako ili kupisha ujenzi wa soko la Kimataifa.

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA:

15. MHESHIMIWA HALIMA ABDALLAH BULEMBO (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu,
Sayansi na Teknolojia:-

Je, kwa nini mikopo ya Wanafunzi wa Chuo
Kikuu imekuwa ikitolewa kwa ubaguzi.

VI. AZIMIO LA BUNGE:

Azimio la Bunge la Kumpongeza Rais wa Jamhuri ya
Muungano wa Tanzania, Mhe. Dkt. John Pombe
Joseph Magufuli kwa Kuchaguliwa kuwa Mwenyekiti
wa SADC na kuendesha vyema Mkutano wa 39 wa
Jumuiya hiyo.

**DODOMA
3 SEPTEMBER, 2019**

**S. KAGAIGAI
KATIBU WA BUNGE**